

PÉLDATÁR A SZÁMVITEL ALAPJAI KURZUSHOZ – 2. FEJEZET A KÖNYVELÉS
ALAPJAI

1. feladat: Bevezető esettanulmány a kettős könyvelés megértéséhez

A "KEZDŐ" részvénytársaság mérlege az alábbi 20x4. január 1-jén (1.000 Ft-ban)

ESZKÖZÖK	Mérleg, 20x4. január 1.	FORRÁSOK	
Tárgyi eszközök	40.000	Jegyzett tőke	50.000
Anyagok	5.000	Eredménytartalék
Áruk	500	Forgóeszközhitel	1.300
Késztermékek	7.000	Szállítók	2.100
Vevők	800	Jövedelemelszámolás	100
Pénztár	10	Társadalombiztosítási kötelezettség	40
Elszámolási betét	2.500	Költségvetési befizetési kötelezettség	30
ESZKÖZÖK összesen		FORRÁSOK összesen	

Az időszakban az alábbi gazdasági események történtek:

1. Vevőinktől befolyt fennálló követelésünkből 600.000 Ft. A bank értesítése megérkezett.
2. Anyagot vásárolunk a szállítónktól 200.000 Ft-ért. Az anyag a szállító számlájával együtt megérkezett. Az anyagraktári bevételezés megtörtént.
3. Esedékes forgóeszközhitel tartozásunk törlesztésére a bank leemelt bankszámlánkról 150.000 Ft-ot.
4. Felvesszük a bankszámlánkról a munkavállalóinkkal szembeni tartozásunk összegét. Az erről szóló bankétesítés megérkezett.
5. Kifizetjük munkavállalóink bérét.
6. Megérkezett a bankétesítés a társadalombiztosítással és a költségvetéssel szembeni kötelezettségünk teljesítéséről.
7. Megérkezett a bankétesítés a 2. gazdasági műveletben raktárra vett anyag számla szerinti árának átutalásáról.
8. A korábban beszerzett árukból 50.000 Ft értékűt – a most felfedezett minőségi hiba miatt – visszaküldünk a szállítónak.

A fenti gazdasági eseménysor feldolgozása (a kettős könyvelés szabályának megértése) érdekében oldja meg a következő feladatokat a megadott sorrendben!

A KÖNYVELÉS ALAPJAI

A) Értelmezze a fenti gazdasági eseményeket, majd töltsse ki a következő táblázatot, választ adva, arra, hogy az egyes gazdasági események a vállalkozás vagyonában hol és milyen változást idéztek elő!

A gazdasági események hatása a vagyonra

A gazdasági művelet rövid leírása	A gazdasági művelet hatása			
	ESZKÖZÖKRE		FORRÁSOKRA	
	+	-	-	+
Január 1-jei nyitó vagyon összege	55.810.000			
1. Vevőink átutalása				
2. Anyagvásárlás				
3. Hiteltörlesztés				
4. Pénzfelvétel				
5. Bérfizetés				
6. Kötelezettségek átutalása				
7. Szállító kiegyenlítése				
8. Áru visszaküldés				
Vagyon növekedése illetve csökkenése összesen				
Időszaki vagyonváltozás (+/-)			- 370.000	
Változások utáni (záró) vagyon				

Osztályozza a gazdasági műveleteket a következők szerint! Az alábbi gazdasági műveletek hatottak

- a vagyon nagyságára is:.....
- csak az eszközök összetételére:.....
- csak a források összetételére:.....

Ezzel a megoldással tulajdonképpen eljutottunk az időszak végi vagyon értékéhez, de az egyes gazdasági események rögzítésénél csak az összvagyonra gyakorolt hatást tudtuk így rögzíteni. Ha az egyes vagyonrészek alakulását is látni akarjuk, más megoldást kell keresnünk! Ezt próbáljuk meg a következő lépésben.

B) Ebben a pontban mérlegváltozások sorozataként "könyvelje le" a gazdasági eseményeket, megjelölve, hogy a fenti események melyik vagyonrészben okoztak változást! Ehhez használja fel a következő oldalon lévő segédletet!

Az előbbi megoldáshoz képest, így ugyan láthatóvá váltak a gazdasági események hatásai a vagyonrészekhez rendelve is, azonban további gazdasági események ilyen módon való "könyvelése" nagyon hamar kimerítené a fizikailag rendelkezésre álló kereteket, másrészt a

rengeteg szám áttekinthetlenné tenné a kimutatásunkat. Nem is erre szolgál a mérleg: alkalmas a vagyoni állomány adott időpontbeli értékének a kimutatására, de nem felel meg a folyamatos könyvelés eszközeinek!

PÉLDATÁR A SZÁMVITEL ALAPJAI KURZUSHOZ – 2. FEJEZET
A KÖNYVELÉS ALAPJAI

Munkalap a B) feladatrészhez

Mérlegváltozások, 20x4. január hó

ESZKÖZÖK	Nyitó	Növekedés	Csökkenés	Záró	FORRÁSOK	Nyitó	Csökkenés	Növekedés	Záró
Tárgyi eszközök	40 000				Jegyzett tőke	50 000			
Anyagok	5 000				Eredménytartalék	2 240			
Áruk	500				Forgóeszközhitel	1 300			
Késztermékek	7 000				Szállítók	2 100			
Vevők	800				Jövedelemelszámolás	100			
Pénztár	10				Társadalombizt. köt.	40			
Elszámolási betét	2 500				Költségvet.bef.köt.	30			
ÖSSZESEN	55 810				ÖSSZESEN	55 810			

A KÖNYVELÉS ALAPJAI

C) Az előző pontokban vázolt problémákat tökéletesen megoldja a kettős könyvvitel technikai eszköze, a főkönyvi számla, amellyel a mérleget „szétdaraboljuk” egymástól elkülönült vagyonrészekre: minden vagyonrészhez rendelünk egy-egy számlát és évközben ezen rögzítjük az adott vagyonrészt érintő változásokat.

Nem halogatjuk tovább a dolgot! Könyvelni fogunk a könyvviteli számlákon, a kettős könyvvitel szabályai szerint (ha szükséges frissítse fel ezen ismereteit a jegyzetből!)

Ehhez először végezzük el a nyitás könyvelését a megadott főkönyvi számlákon (lásd következő oldal) technikai számla segítségével (Ny-nyel jelölve a nyitótételeket)! A nyitás technikáját lásd a jegyzetben!

Ezután, felhasználva az A) és B) feladatrészt is könyveljük a kettős könyvvitel szabályai szerint a gazdasági eseményeket!

A főkönyvi számlákat lásd a következő oldalon!

PÉLDATÁR A SZÁMVITEL ALAPJAI KURZUSHOZ – 2. FEJEZET
A KÖNYVELÉS ALAPJAI

T 1. Tárgyi eszközök K

T 8. Jegyzett tőke K

A KÖNYVELÉS ALAPJAI

--	--	--

T 2. Anyagok K

--	--	--

T 3. Áruk K

--	--	--

T 4. Késztermékek K

--	--	--

T 5. Vevők K

--	--	--

T 6. Pénztár K

--	--	--

T 7. Elszámolási betét K

--	--	--

T 15. Nyitómérleg számla K

--	--	--

--	--	--

T 9. Eredménytartalék K

--	--	--

T 10. Forgóeszközhitel K

--	--	--

T 11. Szállítók K

--	--	--

T 12. Jövedelemelszámolás K

--	--	--

T 13. Társ. bizt. köt. (TBK) K

--	--	--

T 14. Költségvet. bef. köt. K

--	--	--

T 16. Zárómérleg számla K

--	--	--

A KÖNYVELÉS ALAPJAI

D) A fenti könyvelés alapján bármikor össze lehet állítani a mérleget.

Ehhez nincs másra szükségünk, mint meghatározni a számlák adott időpontbeli egyenlegét és ezeket beírni a mérleg megfelelő soraiba. (Ez azonban csak most ilyen egyszerű, a későbbiek során a kérdés kissé összetettebbé válik.)

A könyvelésünk alapján készítsük el az időszak végi mérleget, szerepeltetve a nyitó adatokat is!

Mérleg, 20x4. január 31.			Ezer Ft-ban		
ESZKÖZÖK	Nyitó érték	Záró érték	FORRÁSOK	Nyitó érték	Záró érték
Tárgyi eszközök			Jegyzett tőke		
Anyagok			Eredménytartalék		
Áruk			Forgóeszközhitel		
Késztermékek			Szállítók		
Vevők			Jövedelemelszámolás		
Pénztár			TB. kötelezettség		
Elszámolási betét			Költségvetéssel sz. köt.		

Ha a mérleg két oldala nem egyezik meg, valahol hibázott (pl. a könyvelésnél vagy az egyenlegek meghatározásánál) Keresse meg és korrigálja a hibát!

E) A mérleg összeállítása után zárjuk le a főkönyvi számlákat, a Zárómérleg számla használatával! (Z-vel jelölve a zárótételeket.)

Ha helyesen könyvelt, akkor minden számla egyenlege nulla lesz.

Gyakorlásképpen oldja meg a következő feladatokat is, felhasználva a bevezető példa gondolat-menetét (az A) és B) pontokat elegendő szóban megoldani)!

2. feladat

A "FÉSZER" Rt nyitómérlege a következő (Forintban):

ESZKÖZÖK
Ingatlanok

Mérleg, 20... január 1.
2.500.000 Jegyzett tőke

FORRÁSOK
.....

PÉLDATÁR A SZÁMVITEL ALAPJAI KURZUSHOZ – 2. FEJEZET

A KÖNYVELÉS ALAPJAI

Gépek, berendezések	3.500.000	Forgóeszközhitel	300.000
Járművek	1.000.000	Jövedelemelszámolás	400.000
Anyagok	1.400.000	Adótartozás	100.000
Áruk	600.000		
Vevők	200.000		
Elszámolási betét	800.000		
Összesen	10.000.000	Összesen

Gazdasági események:

Január 1. Nyitás könyvelése főkönyvi számlákon.

Január 3. Megérkeznek vállalatunkhoz a korábban megrendelt anyagok és áruk.

A számla szerint 100.000 Ft anyag és 200.000 Ft áru érkezett. Mindkettőt bevételezték a raktárba.

Január 5. Minőségi átvételnél megállapították, hogy a beérkezett áruk között 8.000 Ft értékben olyan is található, amely nem szerepelt rendelésünkben, ezért visszaküldjük.

Január 9. A bérfizetéshez szükséges összeget felvesszük a bankszámláról. A felvételtől szóló bankértesítés megérkezett.

Január 10. Munkavállalóink részére kifizetjük bértartozásunkat a pénztárból.

Január 17. Megbízásunkra a bank teljesítette a szállítókkal szemben fennálló kötelezettségünket. A bankértesítés megérkezett.

Január 19. Megérkezett a bank értesítése a vevőkkel szembeni követelésünk jóváírásáról.

Január 20. A banktól kért 200.000 Ft forgóeszközhitel folyósításáról a bank értesítése megérkezett.

Január 24. Megbízásunk alapján a bank eleget tett költségvetéssel szembeni befizetési kötelezettségünknek. A bankértesítés megjött.

Feladatok:

1. A nyitómérleg alapján végezze el a nyitás könyvelését!
2. Könyvelje a január havi gazdasági eseményeket számlasorosan!
3. Készítse el az Rt január 31-i mérlegét!

3. feladat

A "Jóóó" társaság az alábbi vagyonnal rendelkezik:

		1.000 Ft-ban	
ESZKÖZÖK	Mérleg, 20... július 1.	FORRÁSOK	
Befektetett eszközök	4.000	Jegyzett tőke	4.300
Anyagok	1.000	Tőketartalék	500
Áruk	200	Eredménytartalék
Késztermékek	800	Forgóeszközhitel	1.200
Vevők	590	Szállítók	700
Elszámolási betét	2.400	Jövedelemelszámolás	900
Pénztár	10	TBK	400
		Adótartozások	200
Összesen	9.000	Összesen

Július hónapban az alábbi gazdasági események történtek:

- 1-jén megnyitjuk a főkönyvi számlákat.
- 3-án felvesszünk a bankból 600.000 Ft-ot. A felvételről szóló bankérvésítés megérkezett.
- 4-én munkavállalóink részére kifizetünk 600.000 Ft munkabért.
- 8-án szállítókkal szembeni tartozásunk esedékessé vált. A pénzügyi teljesítésről szóló bankérvésítés megérkezett.
- 10-én a korábban megrendelt 200.000 Ft értékű anyag megérkezik. A raktár az anyagot bevételezte.
- 10-én munkavállalóinkkal szemben még fennálló bértartozásunk kifizetéséhez a szükséges összeget felvesszük és kifizetjük. A bankérvésítés megérkezett.
- 12-én megérkezett a 10-én vásárolt anyag számlája a szállítótól.
- 13-án a szállítókkal szembeni tartozásunk kiegyenlítéséről megkapjuk a bank terhelési értesítését.
- 15-én a bank eleget tesz a társadalombiztosítással és a költségvetéssel szemben fennálló kötelezettségünknek. A számlakivonat megérkezett.
- 21-én a raktár elvégezte a 10-én beérkezett anyagok minőségi átvételét és megállapította, hogy 50.000 Ft értékű anyag rejtett hibás, vállalatunk nem tudja felhasználni.
A hibás anyag visszaküldése megtörtént.
- 22-én forgóeszközhitelünkből 500.000 Ft visszafizetése esedékessé vált.
- 23-án megérkezett a bank értesítése a vevőkkel szembeni összes követelésünk jóváírásáról és az esedékes forgóeszközhitel számlánkról történő leemeléséről.
- 26-án a szállítónk visszautalta a visszaküldött anyag ellenértékét, amelyről a bankérvésítés megérkezett.

Feladat:

A KÖNYVELÉS ALAPJAI

1. *Könyvelje a gazdasági eseményeket!*
2. *Állítsa össze a július 31-i vagyonmérleget és hasonlítsa össze a július 1-jei mérleggel. (a mérleget úgy készítse el, hogy a nyitó és a záró értékeket is tartalmazza!)*

4. feladat

Az "ELSŐ SIKEREK " Kft az alábbi vagyonrészekkel rendelkezik 2016. január 1-jén:

Áruk	600.000
Szállítók	400.000
Elszámolási betét	2.300.000
Forgóeszközhitel	1.600.000
Vevők	800.000
Anyagok	1.200.000
Jegyzett tőke	8.000.000
Eredménytartalék
Ingatlanok	2.000.000
Pénztár	8.000
Gépek, berendezések, járművek	3.500.000
Jövedelemelszámolás	612.000
Járművek	500.000

Állítsa össze a társaság nyitómérlegét, majd könyvelje az alábbi gazdasági eseményeket!

- 2-án a bérfizetéshez felvesszük a szükséges összeget a pénztárba. A felvételtől szóló bankétesítés megérkezett.
- 3-án a pénztárból kifizetjük a munkavállalóinkkal szembeni bértartozást.
- 7-én esedékessé vált hiteltartozásunkból 300.000 Ft, amellyel a bank megterhelte a számlánkat. A törlesztésről szóló értesítés megérkezett.
- 12-én megérkeznek a korábban megrendelt anyagok és áruk. Számla szerint az anyagok értéke 200.000 Ft, az áruk értéke 100.000 Ft.
- 14-én a minőségi átvételnél megállapításra került, hogy az anyagok között 10.000 Ft értékű olyan anyag szerepel, amelyet nem rendeltünk meg, ezért visszaküldtük. A beérkezett áruk egy része nem a kért minőségben került szállításra, de 5.000 Ft minőségi engedmény esetén elfogadjuk az árukat. Az erről szóló levelünket elküldtük a szállítónak.
- 17-én a bank értesítése szerint vevőinktől befolyt 650.000 Ft követelésünk.
- 20-án megérkezik a szállító jóváhagyó levele és számla helyesbítése a kért minőségi engedmény összegének elfogadásáról.
- 23-án vásároltunk egy személygépkocsit (saját használatra), amelynek számlázott ára 3.000.000 Ft.
- 25-én átutaljuk a szállítókkal szembeni tartozásunk összegét a 23-i vásárlás kivételével, amelyről a bankétesítés megérkezett.

A KÖNYVELÉS ALAPJAI

- 27-én bankunktól 2 éves lejáráttal 3.000.000 Ft hitelt vettük fel, amelyet bankszámlánkon jóváírtak.
- 28-án a 23-i vásárlás ellenértékét átutaltuk, a bankéritesítés megérkezett.
- 30-án megérkezett a bankéritesítés a vevőinkkel szemben még fennálló követelésünk teljesítéséről.

A könyvelés után állítsa össze az időszak végi mérleget!

II/1. feladat megoldása

Eredménytartalék nyitó egyenlege: 2.240.000 Ft.

A gazdasági művelet rövid leírása	A gazdasági művelet hatása			
	ESZKÖZÖKNÉL		FORRÁSOKNÁL	
	+	-	-	+
Január 1-jei nyitó vagyon összege	55.810.000		55.810.000	
1. Vevőink átutalása	600.000	600.000		
2. Anyagvásárlás	200.000			200.000
3. Hiteltörlesztés		150.000	150.000	
4. Pénzfelvét	100.000	100.000		
5. Bérfizetés		100.000	100.000	
6. Kötelezettségek átutalása		70.000	70.000	
7. Szállító kiegyenlítése		200.000	200.000	
8. Áru visszaküldés		50.000	50.000	
Vagyon növekedése ill. csökkenése összesen	900.000	1.270.000	570.000	200.000
Időszaki vagyonváltozás (+/-)	- 370.000		- 370.000	
Változások utáni (záró) vagyon	55.440.000		55.440.000	

Az alábbi gazdasági műveletek hatottak a vagyon nagyságára is: 2,3,5,6,7,8.

csak az eszközök összetételére: 1,4

csak a források összetételére: nem volt ilyen.

PÉLDATÁR A SZÁMVITEL ALAPJAI KURZUSHOZ – 2. FEJEZET
A KÖNYVELÉS ALAPJAI

B) FELADATRÉSZ

Mérlegváltozások, 20x4. január hó

ESZKÖZÖK	Nyitó	Növekedés	Csökkenés	Záró	FORRÁSOK	Nyitó	Csökkenés	Növekedés	Záró
Tárgyi eszközök	40 000			40000	Jegyzett tőke	50 000			50000
Anyagok	5 000	200		5200	Eredménytartalék	2 240			2240
Áruk	500		50	450	Forgóeszközhiteltek	1 300	150		1150
Késztermékek	7 000			7000	Szállítók	2 100	250	200	2050
Vevők	800		600	200	Jövedelemelszámolás	100	100		0
Pénztár	10	100	100	10	Társadalombizt. köt.	40	40		0
Elszámolási betét	2 500	600	520	2580	Költségvet.bef.köt.	30	30		0
ÖSSZESEN	55 810	900	1270	55440	ÖSSZESEN	55 810	570	200	55440

A KÖNYVELÉS ALAPJAI

C) FELADATRÉSZ

T 1. Tárgyi eszközök		K
Ny/15.	4000000	

T 8. Jegyzett tőke		K
		Ny/15.5000000

T 2. Anyagok		K
Ny/15.	5000000	
2/11.	200000	

T 9. Eredménytartalék		K
		NY/15.2.240.000

T 3. Áruk		K
Ny/15.	500000	8/11. 50000

T 10. Forgóeszközhitel		K
3/7.	150000	Ny/15. 1300000

T 4. Késztermékek		K
Ny/15.	7000000	

T 11. Szállítók		K
7/7.	200000	Ny/15. 2100000
8/3.	50000	2/2. 200000

T 5. Vevők		K
Ny/15.	800000	1/7. 600000

T 12. Jövedelemelszámolás		K
5/6.	100000	Ny/15. 100000

T 6. Pénztár		K
Ny/15.	10000	5/12. 100000
4/7.	100000	

T 13. Társ. bizt. köt. (TBK)		K
6/7.	40000	Ny/15. 40000

T 7. Elszámolási betét		K
Ny/15.	2500000	3/9. 150000
1/5.	600000	4/6. 100000
		6/12,13. 70000
		7/11. 200.000

T 14. Költségvet. bef. köt.		K
6/7.	30000	Ny/15. 30000

PÉLDATÁR A SZÁMVITEL ALAPJAI KURZUSHOZ – 2. FEJEZET A KÖNYVELÉS
ALAPJAI

T 15. Nyitómérleg számla		K T 16. Zárómérleg számla	
		Ny/1.	4000000
Ny/8-14.		Ny/2.	500000
55.810.000	Ny/3.		50000
		Ny/4.	700000
		Ny/5.	80000
		Ny/6.	10000
		Ny/7.	250000

A hivatkozások (pl. 1/5.) a gazdasági esemény sorszáma és az ellenszámla sorszáma
vontatkoznak!

II/2-II/4. feladat az előző példa alapján a megoldás már könnyen elvégezhető. A II/4. feladat
nyitómérlegének főösszege 10.908.000 Ft, zárómérlegének főösszege 12.596.000 Ft.

A KÖNYVELÉS ALAPJAI

13

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉS
TÁVOKTATÁSI TAGOZAT
LECKESOROZAT
COPYRIGHT © SZTE GTK 2017/2018

A LECKE TARTALMA, ILLETVE ALKOTÓ ELEMEI ELŐZETES,
ÍRÁSBELI ENGEDÉLY MELLETT HASZNÁLHATÓK FEL.

JELLEN TÁNYAG
A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE